

NÁVRH NA PODPORU PROJEKTU MISIJNEJ PASTORAČNEJ PRÁCE V RÓMSKYCH KOMUNITÁCH

Prostredníctvom finančnej podpory poskytnutej Konferencii biskupov Slovenska na základe uznesení vlády Slovenskej republiky č. 105 z 5. marca 2020 a č. 63 z 26. januára 2022 sa podarilo v rokoch 2020 až 2022 zabezpečiť fungovanie viacerých pastoračných diel: Luník IX., Bardejov-Poštárka, Jarovnice, Gréckokatolícka rómska misia v Prešovskom kraji, Hanušovce nad Topľou, Krížová Ves, Lomnička, Letanovce, Orechov Dvor, Šarišské Jastrabie a Kolégium Márie Romero pre rómske dievčatá, ktoré spravujú sestry Saleziánky.

Tieto pastoračné diela spolu pokrývajú približne 40 000 obyvateľov rómskej národnosti. Pomocou dotácií sa podarilo vytvoriť 23 pracovných úväzkov a celkovo sa v týchto misiách dnes zamestnáva 27 ľudí, z čoho je 14 rómskej národnosti. Okrem misijnej práce sa pracovníci venujú vzdelávaniu osôb z týchto vylúčených a chudobných komunít, vytvárajú voľnočasové aktivity pre deti a mládež, zlepšujú ich hygienické a sociálne návyky, pomáhajú so získavaním a udrжанím pracovných miest a celkovou inklúziou miestnych Rómov.

Riešenie problémov rómskych komunít si vyžaduje dlhodobú a systémovú prácu. Samotný projekt misijných diel nevyrieši problém znevýhodnených skupín, ale spolu s ďalšími integračnými a sociálnymi projektami prináša riešenie, ktoré v dlhodobom horizonte napomáha začleneniu ľudí z rómskych komunít medzi majoritné obyvateľstvo. Pastorácia vytvára odrazový mostík, ktorý im umožní dosiahnuť vyššie vzdelanie, zmeniť návyky, vžitú stereotypy a ponúka príležitosti na zmenu ich sociálneho statusu.

Vďaka pastoračným dielam a ich pracovníkom sa v priebehu rokov 2020 až 2022 podarilo zrealizovať:

- doučovanie a príprava na vyučovanie na každodennej báze, čo predstavuje veľkú pomoc v zlepšení vzdelávacích výsledkov a bolo záchranou počas online vyučovania;
- zlepšila sa individuálna starostlivosť o deti a do vzdelávania detí boli zapojené aj ich matky (inklúzia rodiča do vzdelávania svojho dieťaťa);
- mladí ľudia začali prejavovať záujem nielen o prírodu, jej dary (a ich spracovanie), ale aj zvýšený záujem o školu a o pokračovanie v štúdiu na strednej či dokonca vysokej škole (len v Jarovniciach 12 žien a dievčat sa zamestnalo, 18 žien a dievčat pokračuje v štúdiu na strednej škole, dve v akreditácii a jedna na vysokej škole; traja si spravili vodičský preukaz; jeden pastoračný asistent sa prihlásil na maturitu; trom mužom sa našla práca, štyrom žiakom na strednej škole sa našlo stipendium);
- pre pomoc s prípravou na povolanie vznikli pracovné inkubátory a možnosťou praxe (možnosť vykonania absolventskej praxe pre cca 40 ľudí);
- práca s deťmi je systematickejšia - vznikli nové krúžky pre deti (denne je podchytených okolo 1000 detí z osád), čím sa znížil vandalizmus malých detí a vystriedal ho záujem o umenie, o športové hry, o hudobné nástroje, o zmysluplné trávenie voľného času;

- podarilo sa zapojiť množstvo obyvateľov do organizácie farských dní, do obecných aktivít v podobe čistenia obce a skrášľovania životného prostredia, do spoločnej práce v záhradách;
- zaviedla sa 2-krát do dňa zdravotnícka poradňa (Lomnička), čo zvýšilo záchytnosť viacerých ochorení;
- uskutočnil sa 2-násobok podujatí (alebo aktivít, prác a služieb s Rómami a pre Rómov), čo sa odrazilo na kultivovanejšom správaní detí a postojoch dospelých ľudí (len v Jarovniciach okolo 30 podujatí);
- rozbehnutie činnosti Krajského centra Rómskej misie na Sigorde pri Prešove (Gréckokatolícka rómska misia), kde sa pracuje s rómskymi dobrovoľníkmi (viac ako 150 rómskych dobrovoľníkov);
- dosiahol sa významný posun v myslení, v nazeraní na spoločnosť a na vlastný prínos do spoločnosti, rekonštrukcia Centra spojená s podporou a vedením dobrovoľníkov; pracovný inkubátor, u mnohých prvý kontakt s pravidelnou pracovnou činnosťou; nové aktivity pre rómske rodiny (sprevádzanie a „víkendovky“);
- Jarovnice - identifikovali 5 obetí týrania a zneužívania a poskytli im pomoc; vyškolili 21 dobrovoľníkov v téme obchodovania s ľuďmi; pravidelne, dlhodobo a systematicky sprevádzajú viac ako 30 rodín, ktorí následne dokážu ovplyvniť ďalších obyvateľov, venujú sa pravidelne dievčatám (varenie, zaváranie, šitie, spev, doučovanie) a chlapcom (futbal, enviromentálna výchova, hra na gitare, miništrantské stretnutia) - zapojených 230 dievčat, 130 chlapcov. Voľnočasové aktivity pre chlapcov sa stali pravidelnými, čo zvýšilo disciplinovanosť chlapcov, záujem o organizované podujatia, o šport, ale aj o školu. Vyškolených bolo 144 rómskych žien a dievčat v počítačovej, ekonomickej a komunikačnej oblasti;
- vybudovanie verejnej pracovne (Lomnička), čo je obrovský krok vpred v zvýšení zdravotnej a hygienickej úrovne obyvateľstva. Jej vedúcim zamestnancom má byť súčasný pastoračný pracovník, ktorý je nevyhnutný pre to, aby projekt mohol fungovať, aby sa zvýšila hygiena, životná a zdravotná úroveň obyvateľov;
- Rómovia sa zapájali aj do pomoci Ukrajine a Ukrajincom na Slovensku (viac ako 30 rodín pomáhalo Ukrajincom s hľadaním práce, vybavovaním dokladov a pod);
- vo všetkých obciach je cítiť prítomnosť pastoračných pracovníkov - zlepšuje sa životné prostredie, zväčšuje sa spolupráca s majoritou v rôznych oblastiach, zvyšuje sa zamestnanosť a vzdelanosť, zdravotná a bytová stránka sa zlepšuje. Pastoračná práca tak pomáha odstraňovať sociálne vylúčenie a prispieva k inklúzii, podporuje desegregáciu a demarginalizáciu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje poskytnúť Konferencii biskupov Slovenska finančné prostriedky na zabezpečenie 23 pracovných úväzkov (pastoračných pracovníkov, asistentov, koordinátorov) v roku 2023. Zdrojové krytie je zabezpečené v kapitole Všeobecná pokladničná správa.